

Obce
jinak.cz

Analýza odpadového hospodářství a
návrhová opatření pro město
Všeruby

Září 2023

Na začátku roku 2021 nabyl účinnosti nový zákon o odpadech a další související zákony, které v mnoha ohledech přináší do České republiky revoluci v odpadovém hospodářství. Jedním z hlavních cílů nového zákona o odpadech je minimalizace vzniku odpadu ukládaného na skládky a vyšší míra třídění komunálních odpadů. Tyto cíle Česká republika přenesla do svého zákona ze závazné legislativy EU.

Nový zákon o odpadech pro dosažení uvedených cílů zavádí několik nových nástrojů, a to především takzvanou „míru separace“, což je zjednodušeně poměr vytríděného a skládkovaného odpadu. Pro obce je stanoven první milník míry separace 60 % v roce 2025. Neplněním separačních cílů se obce vystavují riziku sankcí až do výše 200 tis Kč za každý rok neplnění.

Separční cíle pro obce a města

Rok	2025	2030	2035
Hodnota separačního cíle	60 %	65 %	70 %

Zdroj: Zákon o odpadech č. 541/2020 Sb.

Dalším nástrojem je „sleva na skládkovacím poplatku“, což ve zkratce znamená, že obce mohou určité množství odpadu ukládat na skládku za stejnou cenu jako doposud, ale při překročení zákonem stanovené produkce skládkovaného odpadu v přepočtu na jednoho občana, bude další odpad ukládat na skládku za výrazně zvýšenou sazbu. V následující tabulce jsou uvedeny změny sazby za ukládání odpadu na skládku v následujících letech.

Sazba pro jednotlivé dílčí základy poplatku za ukládání odpadů na skládku

Dílčí základ poplatku (Kč/t)	Poplatkové období v roce									
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030+
-využitelný odpad	800	900	1 000	1 250	1 500	1 600	1 700	1 800	1 850	1 850
-zbytkový odpad	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800
-nebezpečný odpad	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000

Zdroj: Zákon o odpadech č. 541/2020 Sb.

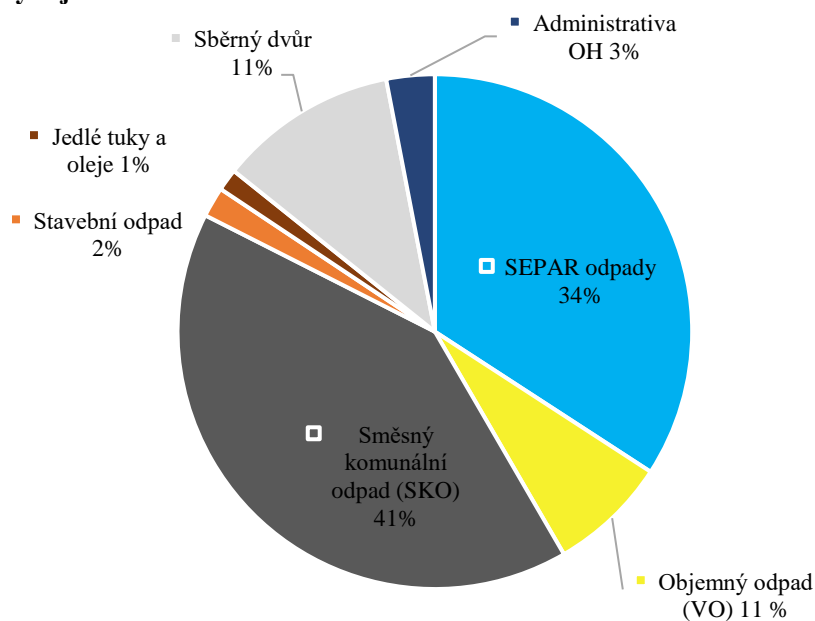
Mnoho změn a povinností, které nová legislativa přináší, bude mít v následujících letech přímý dopad na obce a jejich rozpočty, a proto je nutné se touto problematikou více zabývat. Obec Šanov si za účelem posouzení aktuální připravenosti na plnění povinností nového zákona o odpadech nechala zpracovat analýzu odpadového hospodářství od nezávislé poradenské společnosti ARCH consulting s.r.o. Rozsáhlá analýza všech aspektů systému odpadového hospodářství obce přinesla mnoho zjištění, která jsou uvedena v následujícím souhrnu nejdůležitějších zjištění.

Ekonomika odpadového hospodářství

V roce 2022 celkové výdaje na odpadové hospodářství (obsluha sběrných nádob a nakládání s odpady) činily **2 993 156 Kč**.

Výdaje na OH v letech 2021 a 2022				
Položka	2021	2022	Meziroční rozdíl (Kč)	Meziroční rozdíl (%)
SEPAR odpady	893 811 Kč	1 012 589 Kč	118 778 Kč	13,29%
BRO/BRKO	37 825 Kč	0 Kč	-37 825 Kč	-100,00%
Nebezpečný odpad (NO)	33 123 Kč	29 722 Kč	-3 401 Kč	-10,27%
Objemný odpad (VO)	230 903 Kč	221 247 Kč	-9 656 Kč	-4,18%
Směsný komunální odpad (SKO)	959 247 Kč	1 209 879 Kč	250 632 Kč	26,13%
Stavební odpad	0 Kč	55 944 Kč	55 944 Kč	-
Černé skládky	80 707 Kč	0 Kč	-80 707 Kč	-100,00%
Jedlé tuky a oleje	0 Kč	41 093 Kč	41 093 Kč	-
Sběrný dvůr	365 449 Kč	332 682 Kč	-32 767 Kč	-8,97%
Administrativa OH	85 000 Kč	90 000 Kč	5 000 Kč	5,88%
Výdaje celkem	2 686 065 Kč	2 993 156 Kč	307 091 Kč	11,43%
V přepočtu na obyvatele	1 576 Kč	1 757 Kč	180 Kč	11,43%

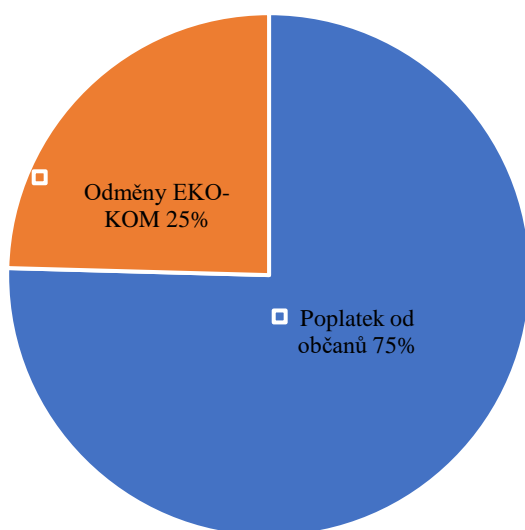
Výdaje na OH v roce 2022

Celkové příjmy (poplatek od občanů, poplatků od rekreatantů a bonusů EKO-KOM za zajištění sběrné sítě na tříděné druhy odpadů) byly ve výši **1 458 668 Kč**.

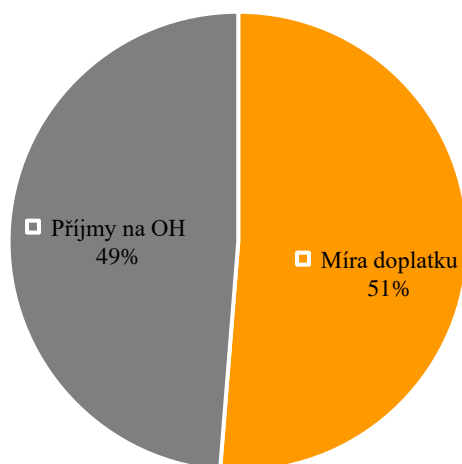
Příjmy na OH v letech 2021 a 2022				
Položka	2021	2022	Meziroční rozdíl (Kč)	Meziroční rozdíl (%)
Poplatek od občanů	962 182 Kč	1 040 806 Kč	78 624 Kč	8,17%
Odměny EKO-KOM	252 166 Kč	339 033 Kč	86 867 Kč	34,45%
Příjmy z druhotných surovin	40 572 Kč	42 601 Kč	2 029 Kč	5,00%
Zpětný odběr elektrozařízení	8 569 Kč	36 228 Kč	27 659 Kč	322,78%
Příjmy celkem	1 263 489 Kč	1 458 668 Kč	195 179 Kč	15,45%
V přepočtu na obyvatele	741 Kč	856 Kč	115 Kč	15,45%

Příjmy na OH v roce 2022

V roce 2022 tedy město doplácelo na odpadové hospodářství **1 534 488 Kč**, což představuje míru doplatku 51,27 %. Doporučená výše doplatku dle společnosti ARCH consulting s.r.o. a Svazu měst a obcí ČR by neměla přesáhnout výše 25 %.

Míra doplatku obce na OH v roce 2022

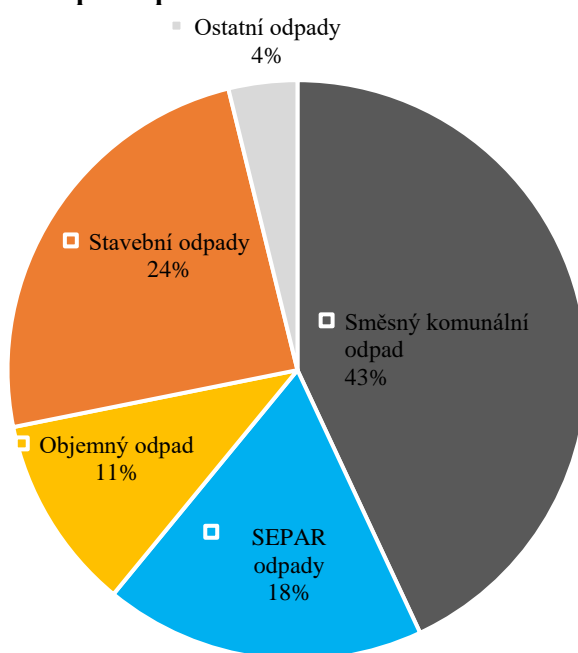
Produkce a nakládání s odpady v obci

V rámci skladby celkové produkce odpadů v roce 2022 byly největšími položkami směsný komunální odpad (234,9 tun – 43 %), SEPAR odpady – kompozitní obaly, papír a lepenka, sklo, plasty a kovy (97,66 tun – 18 %) a objemný odpad (59,52 tun – 11 %). Mezi další hlavní skupiny produkovaných odpadů patřily stavební odpady (132,68 tun – 24 %) a ostatní odpady (20,92 tun – 4 %). Celkově město Všeruby dosáhlo za rok 2022 orientační míry separace **28,52 %**, což je lehce podprůměrná hodnota v rámci celorepublikového srovnání. Dle zkušeností společnosti ARCH consulting s.r.o. a zároveň monitoringu MŽP dosahuje v současné době většina obcí míry separace okolo 30 %. Míra separace je podprůměrná z důvodu nevidování produkce bioodpadu, protože tento odpad město zpracovává na „komunitní kompostárně“. Při této teoretické produkci bioodpadu by míra separace stoupla z hodnoty 28,52 % na **53,92 %**.

Tab. č. 17: Celková produkce skupin odpadů v letech 2021 a 2022

Název	Produkce 2021 (t)	Produkce 2022 (t)	Meziroční rozdíl (t)	Meziroční rozdíl (%)
Směsný komunální odpad	260,11	234,90	-25,21	-9,69%
SEPAR odpady	97,04	97,66	0,62	0,63%
Objemný odpad	60,03	59,52	-0,51	-0,85%
Biologicky rozložitelné odpady	0,00	0,00	0,00	0
Nebezpečné odpady	1,35	1,25	-0,10	-7,06%
Stavební odpady	153,39	132,68	-20,71	-13,50%
Ostatní odpady	11,83	20,92	9,09	76,83%

Celková produkce skupin odpadů v roce 2022

Dle benchmarkového ukazatele vykázalo město v roce 2022 **podprůměrnou** produkci směsného komunálního odpadu a také objemného odpadu v přepočtu na obyvatele – tento fakt lze považovat za pozitivní z hlediska „míry separace“. Produkce bioodpadu a SEPAR odpadů v přepočtu na obyvatele byla **lehce nadprůměrná** – tato fakta lze taktéž považovat za pozitivní vzhledem k výpočtu míry separace. V následující tabulce jsou shrnuty produkce vybraných skupin odpadů v přepočtu na jednoho obyvatele v porovnání s benchmarkovými ukazateli.

Souhrn Benchmarků obce	
Měrná produkce SKO v kg/obyvatele obce 2022	137,9
Měrná produkce SKO v kg/obyvatele v obcích vel. 1001 - 4000 obyvatel 2022	185,1
Měrná produkce SEPAR v kg/obyvatele obce 2022	57,3
Měrná produkce SEPAR v kg/obyvatele v obcích vel. 1001 - 4000 obyvatel 2022	54,2
Měrná produkce VO v kg/obyvatele obce 2022	34,9
Měrná produkce VO v kg/obyvatele v obcích vel. 1001 - 4000 obyvatel 2022	41,1
Měrná produkce BRKO v kg/obyvatele obce 2022	133,4
Potenciál měrné produkce BRKO v kg/obyvatele ČR 2022 *	147,6

Dále je uvedena SWOT analýza, která stručně shrnuje veškeré zjištění analýzy odpadového hospodářství ve městě Všeruby.

Tab. č. 36: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Sběrné místo - Nízká produkce SKO a VO na občana - Vysoká produkce SEPAR na občana - Informování občanů - Energetické využití SKO 	<ul style="list-style-type: none"> - Produkce BRKO bez evidence - Motivace a vzdělávání občanů
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Zapojení podnikatelských subjektů - Zavedení kontrolních mechanismů - Zavedení motivačních systémů - Zavedení Door to Door systému - Evidence produkce BRKO - Zřízení vlastní kompostárny - Zisk nové smlouvy s dodavatelem služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - Sankce za nesplnění míry separace - Nesplnění cílů odděleného soustředování odpadů pro rok 2025

Město si klade za cíl na základě výsledků analýzy postupnými kroky změnit a optimalizovat současný systém nakládání s odpady tak, aby byly splněny všechny zákonné povinnosti a minimalizovaly se dopady nového zákona na rozpočet města, a tudíž i na výši poplatku za svoz odpadu od občanů. O všech budoucích změnách v systému sběru a nakládání s odpady ve městě budou občané včas informováni, nicméně již dnes je jisté, že bez spolupráce a většího zájmu o danou problematiku ze strany občanů nebude možné splnit požadavky, které na nás nová odpadová legislativa klade.